

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 8 kor.
 Félévre . . . . 4 kor.
 Negyedévre . . 2 kor.
 —
 Egyes szám ára 10 fill.
 —
Megjelenik minden vasárnap.
 —
 Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
 Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.
A kiadóhivatal
 munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
 vállalván magára, az előfize-
 tések, nyiltér: és hirdetési
 díjak és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalások ide
 intézendők.

Kossuth a királynál.

Talán a történelem véletlene, hogy körülbelül annak a napnak az évfordulóján, amelyen két esztendő előtt a király és nemzet közötti béke megszületett, a függetlenségi párt országszerte tisztelt és becsült vezére Kossuth Ferenc ismét nagyfontosságú kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál.

Mikor napok előtt hirtelen terjedt az audienciának, már akkor tudta mindenki, mert a közérzet nagy jó, hogy ez a kihallgatás, amikor a nemzet vezére jelenik meg a koronás fő előtt, nem csupán a minisztert illető hivatalos tisztességadás, hanem következményeiben messze kiható, szinte történelmi jelentőségű esemény.

Ez a közhit kísérte útjában Kossuth Ferencet, mikor csütörtökön megjelent a schönbrunni kastélyban. Vele ment a nemzet hű fiainak aggódó gondja, a sóhajtásokban elszálló vágyak reménye: vajjon megértik-e egymást a király és

Kossuth Ferenc, a koronás fő és a magyar nemzet.

Kossuth hazaérkezvén utazásából, a képviselőház folyosóján a hozzá örömmel intézett kérdezősködésekre csak annyit mondott, csak annyit mondhatott: „béc si ut am eredményével meg vagyok elégedve.”

Egyelőre csak ezzel az általános kijelentéssel adhat számot nemzetének a nemzet vezére, — de rövid idő meghozandja a tényeket, amelyeket kihallgatása eredményezett.

Ugy látszik a külsőségből, mintha egy más világ, hasonló a nemzeti vágyak álmaiból fakadottnak, jelentkeznék. Ha a jelek nem csalnak, úgy küszöbéhez értünk talán egy dicsőséges nemzeti korszaknak, melyről félszázad előtt írta már a költő, hogy utána „buzgó imádság epedez százezrek ajakán.”

Azt mondják a hírek, hogy Kossuthot valóságos magyar világ fogadta Schönbrunnban. A kastély

portása magyarul üdvözölte, magyar burgzsandárok teljesítettek szolgálatot és a kamarás magyarul jelentette Kossuthnak, hogy várja őt a felséges ur!

Ime, van tehát magyar király.

Ezzel a királylyal beszélvén Kossuth, ki kételkedne abban, hogy a magyar nemzet vezérének meg is hallgatta a magyarok királya. Abban az ötnegyed órában, amit királyunk dolgozó szobájában töltött Kossuth Lajos fia, lehetetlen volt meg nem értenie egymást nemzetnek és királynak. Ha pedig megértették egymást, akkor a messze jövőre nézve meg van állapítva Kossuth Ferenc politikai programjának zászlója alatt a magyar nemzet előrehaladásának útja.

Lehet-e ez más mint a függetlenségé?

„Utam eredményével meg vagyok elégedve,” ezt mondta Kossuth. Ha meg van elégedve, akkor csak előre mehetünk a függetlenségi program megvalósítása felé. És meggyünk

T Á R S A.

Mosoly és köny.

(Folytatás.)

II. Rózsika.

Aggódva, szomorúan nézi a havazást egy halvány arcú, sötét szemű leányka.

Ott áll a homályos kis ablaknál, melynek töredezett üvege újságpapírral van be ragasztva; de azért a nyillasokon hűvösen süvit be a téli szél, betéved néhány hópehely és odatapad a muskatti és sarga viola, a zsegegy emberek e kedvenc virágainak sötétzöld leveleire, a gyöngye ujj hajtásokra, miket oly gondnal apol a szegény Rózsika.

— Az éjjel bizonyosan meg fognak fagyni ezek is, oh! de az még semmi, csak a jó nagymama ne fáznék, ugyis oly gyöngye már, mi lesz belőle, ha megbetegszik?

A fiatal leányka szeretetteljes aggodalommal néz a rozszant régi zsölyében ülő öreg asszonyra, aki lassan, gépiesen kötöget. Szegény öreg, menyinyi önmegtartóztatással türi, viseli sorsát, mely oly kegyetlenül bánt vele.

Pedig az élet alkonyán nehezebben szokja meg az ember a jó után rosszat, mint a fiatal, aki még várhat, remélhet a jövőtől, jobbat a jelennél.

Oh! Mily fagyosan süvit be a rozszant ablakokon a szél mily hideg van az alacsony, nyirkos szobában . . . és ma este még csak be sem fűthetnek, mert egy darabka fa sincs a háznál.

A leányka sóhajt és szánakozva néz az öreg anyókára, kinek sovány kezeiből már kiesett a kötés, mert elszunynyadt.

Rózsika gondosan, óvatosan, hogy valamiképp fel ne ébressze, veszi el a kötést és leteszi a munkakosárkába. aztán előveszi saját himzését, hiszen sietni kell a munkával, fel kell használni minden órát, minden percet s dolgozni a mindennapi kenyérért.

De hiába erőlteti ragyogó szép szemeit, nem látja a finom kis levélkéket himezni, ha pedig a legesekeylebb hibát találja benne az üzletvezető, visszadobja.

Tehát nem dolgozhat, mert a lámpában egy csöpp olaj sincsen. Az utóljára már kiégett a múlt éjjel, akkor is reggelig fent virrasztott, himzett a gyér világosság mellett, rontotta szemeit.

S miért? Semmiért
 Y. ő nagysága éppen délelőtti sétájából tért haza, mikor Rózsika a himzést ügyesen elkészítve átadta.

A nagyságos asszony kegyesen mosolygott és meg is dicsérette.

De, úgy látszik, a csinos leány nem elégedett meg ezzel. Szerényen állva az ajtóban, várni látszik még.

— Ugy-e, a pénzt várja, édes fiam?
 — Igenis.
 — Pedig aligha adhatom meg most, no, de nem vész el.

A leányka lesüti szemeit s alig hallhatóan rebeget:

— Kérem alássan, ha lehetséges lenne . . .
 Ő nagysága idegesen kapott zsebéhez, kivette finom kis erszényét.

— Ah! minden apró pénzemet kiadtam . . . látod, Micike, látod, ismét ráköltöttem magad arra a drága babára, pedig menyinyi játékok van már.

Kivette leánya kezéből a gondosan becsomagolt babát és nézegette, forgatta. Ily haszontalan jószág és harminchat korona! Igazán méregdrága!

Aztán visszaadva azt a türelmetlenkedő babának, a váró leánykához fordult

— Láss, lelkem, ezért adtam ki az utolsó váltott pénzemet, sőt itt is adós maradtam két koronával! De már ismernek és várnak holnapig, jőjjön el maga is holnap, akkor megadom.

A szegény leány kérően emelte fel beszédes szemét, könnyek csillogtak benne. A nagyságos asszony megszánta.

— Várjon, — szól, s a belső termekbe lépett. Pár perc múlva visszatért.

— Igazán sajnálom, hogy meg nem adhatom, férjem elvitte a kassza kulcsát, az én kasszámban pedig jelenleg semmi

is. Már is jelentik, hogy közös miniszteri tanácskozás áll küszöbön a katonai kérdések miatt. Mi lehet ennek is eredménye más, mint előrehaladás a függetlenségi párt programja felé. Ha nem így volna, nem kellene tanácskozni s maradna minden a régiben.

Ámde új perspektíva nyílik meg a nemzeti aspirációk mezején. Dús aratás magvát veti el a király és a nemzet egyetértése és a történelem igazságszolgáltatása az, hogy amikor a magyar király rokonszenvét nyerik meg a magyar nemzeti törekvések, akkor Kossuth Ferenc a nemzet zászlótartója.

Krónika a hétről.

Kossuth Ferenc audienciájának következményeiről a sajtó még csak következtetések útján adhat jelentést. Nagy jelentőséget tulajdonítanak azonban annak a bécsi lapok is, melyek feltűnést keltettek közleményeikkel. A külügyminisztériummal összeköttetésben álló „Fremdenblatt” például azt írja, hogy Kossuth kihallgatásának nyomán azonnal megindulnak a tanácskozások a jövő kialakulására nézve. E tanácskozások felölelik az egész katonai kérdéseket és megoldást céloznak az összes függő kérdésekre nézve. Mindez szükségessé teszi, hogy egyrészt a kormányok között, másrészt a függetlenségi párttal a jövőt illetően megállapodások létesítsenek. A bécsi lapnak e közleménye budapesti politikai körökben érthető feltűnést keltettek s azoknak általán az értelmet tulajdonították, hogy már most létrejönnek bizonyos megállapodások arra az esetre, ha a koalíció a maga feladatait teljesítette, mi által az átmenet a normális alkotmányos életre min-

apró pénz nincs. Ezrest nem bizhatok a cselédleányra, ezt önnek is be kell látnia Holnap meg fogja kapni, addig várjon.

Rózsika fájdalmas sóhajjal távozott a fényes lakásból, hol nem tudták faradságos munkájáért kifizetni azt a négy koronát, mert nincs apró pénz a háznál, csak ezresek vannak!

Hiába virrasztott tehát, nem vehet fát és fázni fog az a törődött öreg asszony!

Csak fölne ébredne! A szegény leányka óvatosan takargatja reá mind, ami meleg ruhával rendelkezik. Talán némileg megnyugtatta az, hogy míg az öreg nagymama csendes szunynyad az öblös nagy karszékekben, az egyetlen maradványában a régi kényelemnek, addig nem érzi a hideget, az éhséget, a nyomort, de álmában újra átéli a letűnt, az örökre elmúlt jobb időket, s boldog azalatt.

Az unoka is nyugodtabb. Fiatalsága megmenti őt a kétségbeeséstől.

Hiszzen csak ezt a hosszú éjjelt bírják kiállani a sötét fűtetlen szobában... Holnap megkapja pénzét, jól befűthet, meleg erős levest főzhet a nagymamának, aztán ujult erővel láthat a dolog után.

Csak még az éjjel ne fagyana!

Pedig minden arra mutat; a hó egyre sebesebben, sűrűbben hull, a szél egyre mérgebben, rémesebben üvölt, a kis szoba egyre hidegebb lesz. És a szegény leányka, látva, hogy ugys kiába fordulna segélyért

den zökkenés és fennakadás nélkül megtörténhetne. Kossuth is ehhez ragaszkodik. Az ő nézete is az, hogy a koalíció oldja meg előbb utolsó feladatát, létesítse a választói jog reformját, mi által egyrészt az elintézendő dolgok siettetnének a megvalósulás felé, másrészt pedig a katonai kérdések elodázása válnék szükségessé. Hogy a most megindult tárgyalások békés megoldásra vezetnek-e, avagy további bizonytalanságot okoznak, azt ma még nem lehet megállapítani.

A házszabályrevízió fölötti vita a képviselőház türelmét kimerítette. Amit a „balpárt” és a nemzeti képviselők művelnek, az hiu erőlködés és tulszdonképen csak az elnök figyelmének és türelmének próbája. Az elmúlt hét négy napját még az első szakasz feletti részletes vita vette igénybe, de csütörtökön megtörtént erre nézve is a szavazás és a Ház óriási többséggel elfogadta a Nagy Emil-féle revíziós indítvány első szakaszát és mellőzte a diszidens függetlenségi és a nemzeti képviselők által benyújtott módosításokat és ellenindítványokat. A második szakasz tárgyaiát a Ház nyomban megkezdette s néhány nap alatt azzal is készen lesz, mert Kossuth nagyjelentőségű audienciájának várható eredményei mindent háttérbe szorítanak.

A város közgyűlése.

Hosszu tárgysorozatot intézett el Kaposvár képviselőtestülete f. hó 2-án tartott rendes közgyűlésén.

Jelentékeny számú képviselőtestületi tag volt jelen, mert több olyan tárgy elintézése került szőnyegre, mely a város szervezési és vezetési rendszerét javítani van hivatva.

Az elnöki jelentésből különösen a volt pénztáros hibái okoztak feltűnést, melyre nézve azt határozták, hogy a folyamatban levő vizsgálatok eredményétől teszik függővé Sörös Lajos nyugdíjazásának elintézését.

Szabados Imre azon javaslata, hogy ha a színház építéshez az állam-

az emberekhez, a gazdagokhoz, kik nem fizethetnek apró pénzzel, mert csak ezresek vannak a háznál, a legnagyobb urhoz fordul könyörgésével. Összekulcsolja kidolgozott kis kezét és buzgó imával könyörög egy kis enyhe légáramlatért, hogy csak a jó nagymama meg ne hűljön.

Ha az a nagyuri leányka, ki oly nehezen várja a fagyot, s az ezzel járó vig szórakozást, csak sejtene is, hogy az a hideg, az a hó mily nyomoruság sok embernek, talán nem is kívánna oly nagyon és szívesen lemondana a holnapi szánkázásról, korcsolyázásról, sőt toilettejeinek fölőlegéből még küldene is a szegény leánykának egy meleg ruhát, a csipkék szalagok és egyéb piperékre kapott zsebpénzből megtakarítana egy-két koronát és fát venne rajta annak, ki épp oly ártatlan, épp oly fiatal, mint ő, és aki szépsége elhagyatottsága és ifjúsága dacára is épp oly méltó a boldogságra, mégis a nyomor sikamlós talaján, a kínálkozó kísértések mellett, oly tisztán, érintetlenül meg tudja őrizni lelkét, lényét, mint a fellegek körül hulló hópehely.

És azok a fantasztikus csillagalaku fehér pihék egyre hullnak a magasból, nem törődve s-m a gazdagok óhajtasával, sem a szegények félelmével.

Mosoly vagy köny, az nekik mindegy. A természet nem tesz különbséget emberek közt.

(Vége.)

segélyt a város el is fogadja, a három hónap kivételével kizárólag a város polgármestere és főkapitánya rendelkezessék a különféle előadások engedélyezése iránt — egyhangulag elfogadtatott

Bakonyi Ferenc indítványozza, hogy az adóhivatal és számvevőség személyzetének szaporítására s a szervezési szabályrendelet módosítására vonatkozó javaslatok együtt s első sorban tárgyalassanak.

Az indítvány elfogadása után bizottság kiküldése iránt t sz javaslatot.

Többek hozzászólása után határozatilag kimondatott, hogy az adóhivatalba egy számvevő, mint helyettes pénztáros, a számvevőséghez pedig egy vezető első számvevői állás szerveztessék s a pénzkézelés és számvitel az állam kezelési módszer szerint eszközöltessék.

A szervezési szabályrendelet módosítására pedig a polgármester, főjegyző, ügyészen kívül Matolcsy József, Szabados Imre, Bakonyi Ferenc, Meszlényi György, dr. Gulyás Ferenc, és Kotzian Emil képviselők küldettek ki.

A város kisebb új utcáinak elnevezése a kiküldött bizottság javaslata szerint fogadtatott el.

Az Iszák-hegyen utcák nyitása azzal engedélyeztetett, hogy a város ott utakat nem készített, villanyt és vízcsöveket egyelőre nem vezet be.

Kecskés József volt róm. kath. kántor özvegyének évi 240 korona kegydíjat adta.

A kövezetvám szedési engedélyt a kereskedelemügyi miniszter szeptember végéig meghosszabbította, ezt a képviselőtestület tudomásul vette, mert ezen ügy folyamatban levő kedvezőbb elintézése addig valószínűleg befejezést nyer.

A városi I. mérnök, állatorvos, villamtelepi alkalmazottak fizetésének emelése a tanács javaslata szerint megszavaztatott.

A rendőrfogalmazói állás minősítési ügyében nagy vita volt s a többség kimondotta, hogy jogvégzett fogalmazó nem szükséges.

A köztisztasági, villamtelep és vízműtelep 1908. évi költségvetése, Nitsch Ottó villamos szerelő véglegesítése elfogadtatott.

A Virág-utca végén lámpát nem állítanak fel.

A vár-utcai korcsmaépület bérlőjétől a pályaudvar kibővítése folytán elvont kocsiszin értékét a város az államtól megkéri.

A Meggyes-telken levő magtár bérletét továbbra is a Mezőgazdasági Részvénytársaságnak adja a város az eddigi bérösszegért azon különbséggel, hogy jövőre a magtár jókarban tartásáról a bérlő tartozik gondoskodni.

Az ülés jóval simábban, tárgyilagossággal folyt, mint szokott s délután 6 órakor a 27 tárgy elintézése befejezést nyert.

H I R E K.

Gyermeknapok.

E hétnek két napja, csütörtök és péntek, az egész országban a gyermekeké volt. Az Országos Gyermekvédő Liga áldásos mozgalmára mindenütt, úgy nálunk is megmozdult a társadalom szíve és a magyar nők lelkes gárdája, élén a bizottság elnökével Rusa Ernőnével, bámulatraméltó fáradhatatlansággal gyűjtötte perselybe a szegények fillérjeit és a gazdagok aranyait.

Különösen nagy élénkséggel folytak a gyermeknapok a fővárosban. A nagyobb forgalmi helyeken urnák voltak felállítva, mellettük póznakon pajzs alakú fehér karton lapok piros szegélylyel és adakozásra buzdító felirattal. A humanizmus szolgálatába szegődött minden jó érzésű ember. Az arisztokrácia, a pénzvilág és a társadalom

minden rétege részt vett a nemes cél szolgálataiban és a két nap eredménye sok-sok gyermek sorsát biztosította.

Városunkban három helyen volt urna felállítva: a Széchényi-téren a katolikus templom mellett, a Kossuth-téren és a vasúti állomásnál. Nemes szívű hölgyek, a kaposvári társaság jótékony nemtői, kiknek főleg Madarász Andor és Kisfaludy Miklós segítettek, egész szolgálatot teljesítettek, pedig kivált a csütörtöki hűvös, kellemetlenül szeles nap ugyancsak megviselte a vállalkozókat. Ennek dacára már az első napon csinos összeg verődött össze és a második napi eredménnyel együtt az urnákban több mint 500 korona gyűlt össze, a mely összegben a tanintézetek növendékeinek gyűjtései is benn foglaltak, a melyek — a polgári leányiskola kivételével, a honnan egy fillér sem érkezett — szintén szép összeg jött be. Vendéglői filléres számoló bárcák utáni jóvődelem szintén tekintélyes összeget hozott a jótékony célra. Azok összeggyűjtése most van folyamatban s így azokról, valamint a nagyobb összegű adományokról számszerű kimutatást csak jövő számunkban adhatunk.

Az urnák őrzésére a következő hölgyek vállalkoztak:

Dr. Gross Viktorné, Kis Margit Hónig Lujza, Kellauer Gaborné, dr. Szabó Samuné, Percel Ákosné, Percel Sárka, Bakonyi Ferencné, Kisfaludy Ákosné, Löwensohn Gyuláné, Rónay Lajosné, dr. Schön Manóné, Meszlényi Györgyné, Krammer Józsefné, Labek Kálmáné, Hirschmann Mórné, Szendrői Dénesné, Dulánszky Lajosné, Szigeti Gyula Janosné, Szigeti Gyula Jolán, Szigeti Gyula Böske, Bosnyák Lajosné, Bosnyák Judit, Folly Józsefné, Berger Mariska, Kornis Józsefné, Kotzian Emilné, Tevely Elekné, Török N. né, Schmetzer Kálmáné, Endrei Ákosné, Noszlopy Tivadarné, Prilisauer Adolfné, Viskovszky Jánosné, Viskovszky Erzsike, Viskovszky Terecsike, Lencz Katus, Kemény Gyuláné, Kunfy Adolfné, Löwentritt Ödönné, Löwentritt Margit, Varga Lajosné, Varga Irmuska, Varga Milly, Bárdi Györgyné, Kégl Lajosné, Ivánfay Margit, Csonka Edéné, Gabsovits Leontine, Roboz Zoltánné, Roboz Babette, Roboz Neszi, Halmos Imréné, özv. Bradtner Oltóné, Brandtner Majda Csuk Jolánka, kiknek nevei azon sorrendben vannak felsorolva, a mely sorrendben a két gyermeknapon az urnák mellett egymást felváltottak.

A magyar címer. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy valamennyi elemi népiskolában a magyar címer és alatta a Hymnus szövege — a hangjegyekkel együtt — kifüggesztessék.

A sorozás. Kaposvárott csütörtökön kezdődött a sorozás. Az első napon Hedrahely, Kadarkut, Kaposmérő és Szomajom községbeli hadkötelesek kerültek sor alá. A 200 hadköteles közül besoroztatott: az első korosztályba 32, a másodikba 10 és a harmadikba 11

Métoros vasút. A kaposvár—siófoki vonalon f. évi május 1-től métoros kocsik fognak közlekedni. A napokban tartották meg az új kocsikkal a próbameneteket; 20 perc alatt 60 kilométeres sebességgel Batéig

és vissza mentek velük s mivel e próba teljesen kielégítő volt, a métoros kocsikat nemsokára forgalomba hozzák.

Javítják a szinkört. A városi szinkört a napokban egy szakbizottság megvizsgálta, hogy megállapítsa azokat a javítani valókat, amelyek nélkül előadásokat nem tarthatnak. A tapasztalt hiányokról jelentést tesznek az országos színészeti felügyelőnek.

Telefon a vonatokon. A távbeszélőnek szenzációs fontossága alkalmazását fedezte fel három budapesti iparos. A feltalálók ugyanis a telefont mozgó vasúti kocsikon akarják találmányuk segítségével alkalmazni oly módon, hogy egy minden kocsiban elhelyezhető szerkezettel kapcsolatot létesítsenek előre és hátra a legközelebbi vasúti állomásokkal és ezek útján bármelyik telefon előfizetővel. A találmány lehetővé teszi, hogy az utazók közvetlen érintkezésbe léphetnek cégeikkel, a szemközt jövő vagy egymást követő vonatok szintén beszélhetnek egymással s így elejét vehetik esetleges szerencsétlenségeknek. Hadi szempontból kiszámíthatatlan az új találmány nagy hordereje.

A negyvennyolcas honvédekért. A 48-as, daliás idők elagott, elerőtlenedett hősei, az ősz harcosok tudvalevőleg nem élnek tulságosan rózsás viszonyok között. A legtöbb hetven koronát kap évente ellátásra s mikor meghal, temetési költség címén 30 korona állami segínyt igényelhetnek a hozzátartozói Rátkay László, a hazafias lelkű, nagyszívű honatya a képviselőház ülésén végre nyíltan, erélyesen kimondotta, hogy az elag ott honvédek dolgát sem a társadalom, sem a nemzet, sem a törvényhozás nem vette érdeme szerint a szívére, nem emelte arra a magaslatra, amelyre méltó. Ezen a visszás, kegyetlen állapotot segíteni kell. A függetlenségi pártnak a politikai becsülete fűződik ahhoz, hogy törvénynyel rendezze ezt a kérdést. Addig is kéri a miniszterelnököt, hogy rendeletileg gondoskodjék az öreg honvéd król Lelkes éljenzéssel és percekig tartó tapssal fogadta a Ház Rátkay Lászlónak tiszta hazafias érzésből fakadó felszólalását, amely nagy hatást tett mindenkire, aki csak hallotta s Wekerle Sándor fontosságához képest nyomban válaszolt is rá. Nem adatszerűleg, mert erre készülnie kell, hanem azt már ma kijelentette, hogy ez a kérdés nem egy párt kérdése, hanem a nemzet közérzéséből folyik. Ehhez képest a méltó megoldás sem maradhat el.

A pécsi Kossuth-szobor leleplezése. A pécsi Kossuth-szobor bizottság Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter kívánságára Kossuth Lajos szobrának leleplezését május hó 10-ére tűzte ki. A szép szobor a Széchényi téren fog állani. Valjon Kaposvárra eljut-e valaha idáig ez a már oly régóta vajudó szoborkérdés!

Közigazgatási ülés. Somogyvármegye közigazgatási bizottsága szokásos havi ülését f. hó 8-án délelőtt 9 órakor tartja meg a vármegye székházában a főispán elnöklésével.

Közülés. A kaposvári munkásbiztosító pénztár e hó 5-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja évi közgyűlését a kaposvári kereskedők egyesülete helyiségében.

Felolvasás. Ritter Ignác műépítész a Magyar Mérnök- és Építészegylet kaposvári fiókjának kebelében szombaton este fél 7 órakor felolvasást tart „Michel

Angelo és az olasz reneszánsz» címmel. A felolvasás, melyen vendégeket szívesen lát az egyület, a városháza dísztermében fog megtartatni.

A közegészségügy. Az elmúlt hó második felében Kaposvár város közegészségügyi állapota elég kielégítő volt. Több-szöri megbetegedés csak fültő-mirigylobban fordult elő. A főorvosi jelentés szerint:

	megbetegedett	gyógyult	meghalt	ápolás alatt áll
difteriában	1	—	—	1
vörhenyben	6	—	1	5
kanyaróban	3	2	—	1
hagymázban	1	1	—	1
fültő mirigylobban	31	24	—	7
gyermekágyilásban	1	1	—	—

Uj gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi miniszter az igali járásra I r á n y i Frigyes nágoosi lakost, a csurgói járásra pedig K a l o z d i Albert berekpusztai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Legnagyobb, legváltozatosabb, legelterjedtebb. Ez a három jelző — könnyű kitalálni — a Pesti Hírlapra vonatkozik, mely legnagyobb terjedelemben, legváltozatosabb tartalommal jelenik meg s épen azért a legelterjedtebb napilap. Politikája radikális magyar nemzeti politika s elvei hirdetésében kormánytól és partoktól teljesen független. De hiszen három évtized óta tudja már ezt a nagymagyar olvasóközönség s épen azért elég lesz csak annak jelzésére szorítkozunk, hogy az új évnegyedben két nagyon érdekes regény fog a Pesti Hírlapban megjelenni; sport- és sakk-rovata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításokkal egymásután három nagy nemzetközi sakk versenyről; az Esti levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője a lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes naptára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalonn című kitűnő divattalapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körut 78.

A tolltisztító gép az államok használatában. Statisztikusok már rég beigazolták, hogy a szappanfogyasztás egyes államokban a kultúrával áll szoros összefüggésben. A gőz és villam mai korszakában éppen így lehetne következtetni egyes államok közegészségi viszonyaira a tolltisztító gépek használatából is. Érdekesnek tartottuk a jelenleg használatban levő tolltisztító gépeket összeírni és abból megállapítani, hogy Németországban, a feltaláló hazájában ezidőszent nem kevesebb, mint 119 tolltisztító gép van használatban. Franciaország 50 tolltisztító géppel a többi államokkal szemben vezet, míg Sweiz 26, Norvégia 22, Bajorország 22, Oroszország 16, Szászország 15, és Magyarország 5 géppel rendelkezik. A városok sorában Brémában 9, Bécsben 2, Budapesten 2, Kolozsváron 1, Nagyszombatban 1 és Kaposváron 1 van felállítva. És mert a mi magyar hazánkban ezen közegészségileg megbecsülhetetlen gép a legkisebb számban,

Mit igyunk?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, akik lőzönséges ivóvíz helyett a bakteriamentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban terakotok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség.

ÁGNES

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

csak 4 városban van használatban, annál nagyobb érdeme Rózsa János vegyészeti gyárosnak, hogy az ő modern gondolkodása lehetővé tette, hogy a mi szűkebb hazánk, Kaposvár is eme négy város között szerepel. Megelőzve ezzel több sokkal nagyobb várost és előmozdítva egyúttal a mi közegészségi viszonyaink javulását is.

K ö z g a z d a s á g.

Magyar ipar és magyar gazdák.

Igen gyakran — sőt egyre gyakrabban — esik szó mostanában agrarizmusról, merkantilizmusról és nagyon sokan úgy fogják fel e jelszavakat, mint a melyek egymásnak ellenségei, mint a melyek egymás mellett meg se férhetnek, a melyek egymást tönkretenni, lerombolni akarják. Pedig e tekintetben nagy a tévedés: az igazi agrarista a tisztességes ipart, a tisztességes kereskedelmet soha se tekintette ellenségeinek s soha se is magát a merkantilizmust hanem csupán annak a túlkapásait ostorozta. Az agrarista jól tudja azt, hogy Magyarország nagygyá és gazdaggá csak akkor lehet, ha azok a nyersanyagok, a melyeket termel, ide bent nyernek feldolgozást és elfogyasztást s megszűnik az az anomália, hogy nyersterményeinket olcsón elviszik a külföldre s feldolgozott állapotban sokszor tízszeres áron hozzák vissza.

Abból a közel 1000 milliónyi behozatalból 50—75% tisztán munkabérekre esik; elképzelhető tehát, ha e rettenetesen nagy összegnek csak fele is magyar honos, magyar munkásoknak birtokába jutna menyenyivel nagyobb lenne azok fogyasztási képessége menyenyivel több liszt, hus, zöldség fogyna el az ország határain belül. Elérkezne mindjárt az idő, amikor nyersterményeinkkel nem volnának ráutalva a külföldre, mert idebent nyernének azok piacot s elfogyasztást, elérkezne a külön vámterület ideje is, amikor nyugodtan mehetnénk abba bele, mert kivitelü feleslegünk nem, vagy csak jelentéktelen lenne.

Valóban megfoghatatlan az, hogy nekünk agrikultur államnak nem csak a szorosabb értelmében vett gyáripari behozatalunk mily óriási, de nyersterményekben is milyen jelentékeny. Alig hihető — pedig úgy van — hogy gyümölcsből s gyümölcs-konzervekből 34 millió korona értékűt hoznak be, pedig kitűnő gyümölcsöket termelünk s Kecskeméten, Rimaszombathban kitűnő gyümölcskonzerváló gyáraink is vannak. Hántoló malmaink borsószükségletük 98,6% külföldről kerül hozzánk, borból 15 millió korona árát, szénből 15 millió métermázsát, sertésárut 28 millió korona értéket hozunk be. Arról meg jobb nem is beszélnünk, hogy gépekért, vászoneműekért, ruháeműekért, különösen pedig női pipere cikkekért mily óriási összegek mennek külföldre, holott ha léteznek is ilyen anyagokat készítő gyárak az országban, azok terményeiket nem képesek itt értékesíteni, hanem előbb kénytelenek azt elvinni külföldre, hogy azután az ottani gyáros nagy haszonnal hozza azt vissza. Egy magyarországi kefégyáros kitűnő minőségű keféket készít, anyagát Londonba viszi ki s egy ottani gyár cége alatt hozza vissza s adja el természetesen kétszeres áron.

S miért van ez így? Mert mi magyarok vagy nem tudjuk felfogni helyzetünket, a magyaripar terjedésének jelentőségét, vagy csak álhazafiság van bennünk. Nálunk a hazafiság a nagyhangon való politizálásban nyilvánul, amiből aztán senkinek semmiféle haszna nincsen, nem pedig közgazdasági helyzetünk tanulmányozásában és ismeretében, amely ismeretek pedig parancsolólag kiállják: hogy minden magyar embernek csak magyar ipari terméket szabad használnia. Az egyéneknek nem szabad annyira önzőnek

lenni, hogy csak saját személyére gondoljon s egyébbel ne törődjön, ha jól megy a sorsa. Egy családnak kell tekinteni az egész magyar nemzetet s szívvél-lélekkel arra kell törekednie, hogy ezen család minden tagjának jó sorsa legyen, mert csak így melegeedik, gyarapodik, gazdagodik az egész tüzhely. Ennek pedig mulhatatlan kelleke, hogy egyrészt a földmivelő sokat termeljen s azt jól értékesítse, másrészt pedig hogy ne sok pénzzel adózzon ipari termékekért a külföldnek, hanem hogy az a pénz is idebent maradjon az országban, emelve annak fogyasztó képességét, az egésznek vagyonosodását.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Rusa Ernő.

Szőlőoltványok

kétéves gyökérrel hiányok pótlására, telepítésre és sima oltványok, nemes vesszők ültetésre és párosításhoz legjobb fajokban, legolcsóbban.

HEGYI BOROK

kitűnő minőségben kaphatók.

SZÉKELY J. JOZSEF

Gyöngyös.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugyszintén bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készíték.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)
Alapított 1880. Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készítet

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szíves támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

A legjobb

legelterjedtebb

legolvasottabb

budapesti napilap

„AZ UJSÁG”

Terjedelme naponként 28—32 oldal.

Ünnepnap 60—100 oldal.

Hetenkint Asszony és Gyermekek melléklet.

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 28 kor.
Fél évre . . . . . 14 :
Negyedévre . . . . . 7 :
Egy hónapra . . . . . 2 : 40 fillér.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala

Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dúsgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemeskadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézész-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajk: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 drb sima zöldoltvány	80 kor
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel
Sárkány József
GYÖNGYÖS, (Hevesm.)

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

S A J Á T H Á Z Á B A N.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,
mely legújabb

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

100,000 drb
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 drb
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűtelep tulajdonos ajánlj direkt külfországból beszerzett

óriás virágú **Rem-szegfűket** és nyakba nemesített **Bokor-rozsákat**.

E nagy készlet miatt egyideig **30 százalékot** engedélyezek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle **csokrok, koszorúk** mélyen leszállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott **virágjaimat** és begyökeresedett cserepekben nyiló **rózsákat, szegfűket, jácintokat** stb. a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú **szegfűmagjaimról** szóló név árlappal készséggel szolgállok.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsá és szegfű telepe
B.-Szarvason.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

PÉNZKÖLCSÖN!

20,000.000 korona áll rendelkezésére 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró **köztisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak** csak kötelezvényre **Váltó nem kell!** — Megkeresésnél közlendő: életkor, törzsfizetés és szolgálati idő.

Jelzálogkölcson:

földekre, és jó helyen fekvő, értékes bérházakra, 4 százalékos 10—60 évig terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag. Válaszbélyeg.

Országos Hitel- és Kölcsönszerző Vállalat
BUDAPEST,
VI. ker., Izabella-utca 67. szám.
Telefon: 101—28.

Nagy mellékkereset.

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vidéki ügynököknek, kik részvényeknek részletfizetésre való eladásával kívánnak foglalkozni.

Általános Bank Részvénytársaság
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 39. szám.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállomány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvenedik évi zárásánia 1907 január 1-től december 31-ig.

Márgesszámia 1907 december 31-én.

TEHER.

Main financial table with columns for 'kor.' (year) and 'f.' (amount). It is divided into sections: I. Tűzbiztosítás, II. Szállománybiztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás, V. Egyéb bevételek, and VI. Előfizetők.

KIADÁSOK. Negyvenötödik évi zárásánia 1907 január 1-től december 31-ig.

Table of expenses (KIADÁSOK) with columns for 'kor.' and 'f.'. It includes sub-sections like I. Tűzbiztosítás, II. Szállománybiztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás, V. Egyéb bevételek, and VI. Előfizetők.

Budapest, 1907 december hó 31-én. Steiner Jenő.

Budapest, 1908 február hó 29-én. Heteviczky Albert, Burchard-Helavay Konrad, Hajós József, Nemeth Tilmaz, Daró Rudavánszky Géza.

A Z I G A Z G A T O S Á G: Szende Károly, Erőf Zichy Nándor.

Geregyi Tó or. A központi könyvtár fődoka.

HAGELMAN KÁROLY

nagy nyomtatvány raktára

KAPOSVÁROTT.

Nyomatott Hagelman Károly könyvnyomdájában, Kaposvárott.